

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASACH 4 - 8 SP

1. Ocenianie polega na rozpoznawaniu przez nauczyciela:

- poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności określonych wymaganiami realizowanych w szkole programów edukacyjnych;
- funkcjonowaniu ucznia w środowisku szkolnym oraz respektowanie ogólnie przyjętych zasad współżycia społecznego i norm etycznych;
- poziomu samodzielności i zaangażowania w proces uczenia się oraz formułowaniu na tej podstawie oceny.

2. Ocenianie wewnątrzszkolne ma na celu:

- monitorowanie pracy ucznia;
- przekazywanie uczniowi informacji o jego osiągnięciach edukacyjnych pomagających w uczeniu się, poprzez wskazanie, co uczeń robi dobrze, co i jak wymaga poprawy oraz jak powinien dalej się uczyć;
- motywowanie ucznia do dalszej pracy;
- pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju;
- informowanie rodziców i nauczycieli o postępach, trudnościach i szczególnych uzdolnieniach ucznia;
- umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.

3. Szczególną uwagę zwracamy na:

- zaangażowanie ucznia w proces uczenia się;
- komunikatywność;
- kreatywność;
- operatywność;
- przejmowanie odpowiedzialności za własne działania, zdrowie, najbliższe środowisko oraz bezpieczeństwo własne i innych;
- umiejętność pracy w grupie.

4. Poziom opanowania wiadomości i umiejętności ucznia w stosunku do wymagań edukacyjnych określa się w stopniach szkolnych częściowych, przy czym:

- stopień **celujący** - 6 (cel.) - oznacza stuprocentowe opanowanie wiedzy i umiejętności określonych w podstawie programowej, samodzielne, twórcze rozwiązywanie złożonych problemów o wysokim stopniu trudności, których potwierdzeniem są osiągnięcia w konkursach, olimpiadach;
- stopień **bardzo dobry** - 5 (bdb) - oznacza opanowanie wiedzy i umiejętności na górnej granicy wymagań, biegłość w wykonywaniu zadań, również nietypowych, zastosowanie umiejętności w sytuacjach nowych;
- stopień **dobry** - 4 (db) - oznacza poziom wiadomości i umiejętności, który umożliwia sprawne, samodzielne posługiwanie się nabytą wiedzą i umiejętnościami przy rozwiązywaniu zadań typowych;
- stopień **dostateczny** - 3 (dst) - oznacza opanowanie zakresu wiedzy i umiejętności, rozwiązywanie zadań o średnim poziomie trudności;
- stopień **dopuszczający** - 2 (dop) - oznacza poziom wiadomości i umiejętności, który pozwala na wykonanie łatwych zadań, również z pomocą nauczyciela;
- stopień **niedostateczny** - 1 (ndst.) - oznacza rażący brak opanowania wiadomości i umiejętności programowych uniemożliwiający uczenie się w klasie programowo wyższej, a w szczególności brak umiejętności posługiwania się językiem mówionym i pisany.

Do ocen częściowych można dopisać znak „+” lub „-”. Ocena roczna powinna być zapisana w dzienniku pełną nazwą bez dodatkowych znaków.

5. Ocenianiu podlegają następujące formy aktywności ucznia:

- prace klasowe;
- sprawdziany umiejętności językowych i literackich;
- dyktanda;
- testy;
- kartkówki;
- odpowiedzi ustne;
- recytacje;
- scenki, dramy, prezentacje;
- prace domowe;
- praca na lekcji;
- praca z lekturą;
- prowadzenie zeszytu przedmiotowego;
- aktywność, inwencja twórcza;

- egzaminy próbne;
- kultura żywego słowa;
- niewerbalne wytwory pracy: album, słownik, mapa, prace plastyczne, przekład intersemiotyczny;
- umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji.

6. Metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych:

a. prace klasowe

- prace klasowe są obowiązkowe;
- są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem i poprzedzone lekcją powtórzeniową;
- w każdym semestrze przewiduje się 2 prace: jedną literacką i drugą z kształcenia językowego lub o charakterze mieszanym, tj. badającą opanowanie przez uczniów kompetencji z różnych dziedzin;
- nauczyciel dokonuje poprawy i analizy prac pisemnych, sprawdzianów, testów w nieprzekraczalnym terminie 2 tygodni;
- prace pisemne uczeń otrzymuje do poprawy na lekcji. Rodzice mają prawo do wglądu na zebraniach, godzinach kontaktu lub na wyraźne życzenie;
- uczeń, który nie pisał pracy klasowej w związku z dłuższą nieobecnością w szkole (min. 5 dni), ma obowiązek napisać ją w terminie nieprzekraczającym 2 tygodni. Jeśli tego nie uczyni i nie uzgodni terminu z nauczycielem, otrzyma ocenę niedostateczną. Przy krótszej absencji o terminie decyduje nauczyciel w zależności od przyczyny nieobecności;
- uczeń ma prawo do poprawy negatywnej oceny (stopień niedostateczny), mającej istotny wpływ na stopień semestralny/roczny, uzyskanej w związku z nieobecnością spowodowaną chorobą lub ważnymi wydarzeniami losowymi; kwestie poprawy stopni innych niż niedostateczny odbywają się na zasadach ustalonych indywidualnie przez nauczyciela z uczniem i mają charakter jednorazowy;
- uczeń, który nie poprawił oceny w ustalonym przez nauczyciela terminie, traci prawo do kolejnych poprawek;
- literackie prace pisemne oceniane są według następujących kryteriów:
 - **zgodność z tematem** - 0-2 pkt (praca na temat, zachowana forma wypowiedzi - 1 pkt ; temat wyczerpany, argumentacja, wnioskowanie, uogólnianie - 1 pkt)
 - **kompozycja** - 0-1 pkt
 - **słownictwo** - 0-2 pkt
 - **poprawność gramatyczna** - 0-2 pkt (dopuszczalne 2 błędy, 3-6 błędów – 1 pkt, 7 i więcej błędów – 0 pkt)
 - **ortografia** - 0-2 pkt. (dopuszczalny 1 błąd ortograficzny, 2-3 błędy - 1 pkt, 4 i więcej błędów – 0 pkt)
 - **interpunkcja** - 0-2 pkt. (dopuszczalny brak 2 znaków, 3-5 znaki - 1 pkt, 6 i więcej znaków – 0 pkt.)
 - **estetyka** - 0-1 pkt

Razem: 12 pkt

Skala ocen:

- 0-4 pkt - niedostateczny
- 5-6 pkt - dopuszczający
- 7-8 pkt - dostateczny
- 9-10 pkt - dobry
- 11-12 pkt - bardzo dobry

Uczeń, który uzyska liczbę punktów odpowiadającą ocenie bardzo dobrej, a ponadto wykaże się umiejętnością uogólniania, oryginalnym ujęciem tematu, wiedzą merytoryczną wykraczającą poza podstawę programową, samodzielnością sądów, może uzyskać ocenę celującą.

b. sprawdziany i kartkówki

- sprawdziany - kartkówki są obowiązkowe i obejmują materiał lekturowy i zagadnienia bieżące z ostatnich 2-3 lekcji. Mogą mieć formę testów, quizów bądź inną;
- mogą być przeprowadzane w dowolnym terminie bez zapowiedzi;
- kartkówka: czas pracy ucznia wynosi 10 - 15 minut;
- sprawdzian: czas pracy ucznia wynosi 20 – 45 minut;
- nauczyciel zobowiązany jest sprawdzić kartkówkę w terminie do 3 dni, a sprawdzian – 5 dni roboczych;
- sprawdziany obejmujące szerszy materiał są zapowiadane z wyprzedzeniem
- testy umiejętności językowych i literackich, sprawdziany, kartkówki oceniane są według procentowych proporcji wymagań podstawowych:
 - 100% - 98% - ocena celująca
 - 97% - 85% - ocena bardzo dobra
 - 84% - 80% - ocena dobra
 - 79% - 60% - ocena dostateczna
 - 59% - 45% - ocena dopuszczająca
 - 44% i poniżej - ocena niedostateczna

Na ocenę celującą mogą być również przewidziane dodatkowe zadania.

- dyktanda w zależności od stopnia trudności mogą być zapowiedziane odpowiednio wcześniej lub mogą być przeprowadzone bez zapowiedzi, ich sprawdzanie odbywa się według następujących kryteriów:

0 błędów – ocena celująca

1 błąd – ocena bardzo dobra

2 błędy – ocena dobra

3 błędy – ocena dostateczna

4 błędy – ocena dopuszczająca

5 błędów i więcej – ocena niedostateczna

(interpunkcja również podlega ocenie; 3 błędy interpunkcyjne = 1 błąd ortograficzny)

- przewidziane są również sprawdziany ortograficzne, które punktowane są według procentowych proporcji wymagań podstawowych:

100% - 98% - ocena celująca

97% - 85% - ocena bardzo dobra

84% - 80% - ocena dobra

79% - 60% - ocena dostateczna

59% - 45% - ocena dopuszczająca

44% i poniżej - ocena niedostateczna

c. odpowiedzi ustne oraz aktywność na lekcji

- wypowiedzi ustne są oceniane podczas prezentacji pracy domowej, pogadanek, dyskusji, rekapitulacji materiału;

- dłuższe odpowiedzi obejmujące materiał z 3 - 4 lekcji nauczyciel ocenia stosując sześciostopniową skalę ocen;

- uczniowie mogą otrzymać również plusy (+) oraz minusy (-), które sukcesywnie gromadzą i zamieniają na oceny zgodnie z ustalonymi przez nauczyciela regułami;

- kryteria oceny wypowiedzi ustnej: wiedza merytoryczna, zgodność z tematem, poprawność językowa, wyrażanie własnych opinii;

- uczeń może poprawić niekorzystną ocenę z odpowiedzi ustnej tylko na kolejnych zajęciach.

d. prace domowe

- są kontrolowane na bieżąco;

- pisemne prace obejmujące dłuższe formy wypowiedzi (opis, opowiadanie, rozprawka, itd.) są oceniane przy pomocy sześciostopniowej skali;

- jeżeli uczeń nie dotrzyma terminu oddania długoterminowej pracy domowej (z terminem dłuższym niż na następną lekcję), otrzymuje ocenę niedostateczną;

- uczeń może poprawić niedostateczną ocenę z pracy domowej na kolejnych zajęciach.

7. Nieprzygotowanie do lekcji

- uczeń ma prawo trzykrotnie w ciągu semestru być nieprzygotowanym do lekcji (nie dotyczy to prac klasowych, dyktand, sprawdzianów, recytacji i prac długoterminowych). Nauczyciel odnotowuje nieprzygotowanie w dzienniku jako „np”. Dopuszczalny trzykrotny brak pracy domowej nie ma wpływu na ocenę semestralną lub roczną. Uczeń musi zgłosić nauczycielowi nieprzygotowanie we wskazanym przez nauczyciela czasie. Każde kolejne nieprzygotowanie skutkuje oceną niedostateczną (waga 1).

- po dłuższej (przynajmniej tygodniowej) usprawiedliwionej nieobecności w szkole uczeń nie będzie oceniany przez kolejnych pięć dni z materiału, który był omawiany w czasie jego nieobecności, jednakże powinien on w tym czasie uzupełnić zaległości; kwestie oceniania odbywają się na zasadach ustalonych indywidualnie przez nauczyciela z uczniem i mają charakter jednorazowy;

8. Inne ustalenia:

- każdy uczeń może otrzymać dodatkowe oceny za wykonane prace nadobowiązkowe, za osiągnięcia w konkursie przedmiotowym, literackim, poetyckim, recytatorskim, ortograficznym;

- przy ocenach częściowych brane są pod uwagę, oprócz wartości merytorycznych: wkład pracy, pomysłowość, zaangażowanie ucznia;

- uczeń, który opuścił 50% godzin lekcyjnych, może być niesklasyfikowany z przedmiotu;

- uczeń, który nie zdał egzaminu poprawkowego za pierwszy semestr, nie może uzyskać pozytywnej oceny końcoworocznej;

- poprawianie niedostatecznych ocen częściowych z przedmiotu odbywa się na zasadach ustalanych indywidualnie przez nauczyciela z uczniami;

- uczeń nie ma możliwości poprawiania ocen na tydzień przed klasyfikacją;

- o przewidywanej niedostatecznej ocenie semestralnej / rocznej uczeń i jego rodzice (prawni opiekunowie) są informowani na miesiąc przed zakończeniem semestru / roku szkolnego;

- ocena semestralna (roczna) zostaje ostatecznie ustalona na 3 dni przed klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej;

- ocena semestralna / roczna ustalana jest na podstawie co najmniej 9 ocen cząstkowych; jest ona średnią ważoną owych ocen ustalaną na podstawie następujących wartości:

1 – kartkówki z ostatnich lekcji (**K**), zeszyt (**Z**), praca na lekcji (**Kj**), technika czytania (**Cz**), prace domowe krótkoterminowe (**Zd**), prace grupowe (**Kj**), scenki, dramy, prezentacje, prezentacje multimedialne, albumy słowniki, prace plastyczne, mapy i inne formy aktywności twórczej (**Dod**), nieprzygotowania (**Np**)

2 – odpowiedzi ustne (**U**), dyktanda (**D**), kartkówki z lektury (**L**), recytacja (**R**), czytanie ze zrozumieniem (**Cz**), prace domowe długoterminowe (**Pp**);

3 – prace klasowe (**Pk**), sprawdziany (**S**), testy (**S**),

- ocenę semestralną/roczną wylicza się według wzoru: suma iloczynów (stopień x waga wskaźnika) ÷ suma iloczynów (liczba elementów we wskaźniku x waga wskaźnika)

ocena niedostateczna 0 – 1,60

ocena dopuszczająca 1,61 – 2,60

ocena dostateczna 2,61 – 3,60

ocena dobra 3,61 – 4,60

ocena bardzo dobra 4,61 – 5,60

ocena celująca 5,61 – 6,00

- o ostatecznie wystawionej ocenie decyduje średnia ważona;

- nauczyciele dostosowują wymagania do specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów posiadających opinie poradni psychologiczno – pedagogicznej. *

- uczniowie mają możliwość zdobywania plusów i minusów. Skalę ocen za zdobyte plusy i minusy ustala nauczyciel w oparciu o stopień trudności i zakres omawianego materiału.

9. Sposoby informowania uczniów i rodziców o przedmiotowych osiągnięciach, zagrożeniach i postępach ucznia:

- wychowawcy klas zapoznają uczniów z WSO na godzinach wychowawczych na początku roku szkolnego. Nauczyciele polonisci zapoznają uczniów z PZO na języku polskim we wrześniu. WSO i PZO z języka polskiego znajdują się w bibliotece i są do wglądu uczniów oraz na stronie internetowej szkoły;

- wychowawcy zapoznają rodziców z WSO na zebraniach na początku roku szkolnego i informują o możliwości zapoznania się z PZO na stronie internetowej szkoły;

- informacje o postępach i zagrożeniach są przekazywane uczniowi w czasie wystawiania ocen cząstkowych;

- oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców;

- na miesiąc przed śródrocznym/rocznym klasyfikacyjnym zebraniem rady pedagogicznej nauczyciele informują o przewidzianej dla ucznia ocenie niedostatecznej z przedmiotu. Rodzice zostają poinformowani pisemnie. Na trzy dni przed śródrocznym/rocznym klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej uczniowie zostają poinformowani o wystawionych ocenach.

10. Dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb dziecka odbywa się na podstawie indywidualnych ustaleń nauczyciela z rodzicami czy prawnymi opiekunami ucznia, który ma aktualną opinię z poradni psychologiczno – pedagogicznej. Jeżeli nie zostały umówione konkretne działania, obowiązują zapisy z punktów oznaczonych gwiazdką.

***11. Dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb dziecka, u którego stwierdzono specyficzne trudności w nauce pod postacią dysortografii.**

- zapisy dotyczą tylko uczniów z aktualną opinią o dysortografii;

- pisemne prace domowe są sprawdzane według kryteriów obowiązujących wszystkich uczniów;

- uczniowie piszą wszystkie sprawdziany (również dyktanda) z całą klasą i takie same jak cała klasa;

- zasady ortograficzne związane z trudnościami, które będą na dyktandach, są zapisywane w zeszytach bądź znajdują się w ćwiczeniach;

- uczeń musi znać zasady ortograficzne;

- dyktanda oceniane są według następujących kryteriów:

1 błąd – ocena celująca

2 - 3 błędy – ocena bardzo dobra

4 - 5 błędów – ocena dobra

6 - 7 błędów – ocena dostateczna

8 - 9 błędów – ocena dopuszczająca

10 i więcej błędów – ocena niedostateczna

- w kryterium **ortografia** w punkcie dotyczącym literackich prac klasowych obniża się progi przyznawania punktów do następujących: 0 – 4 błędy – 2 punkty, 5 – 6 błędów – 1 punkt, 7 i więcej błędów – 0 punktów;

- w pracach pisemnych na lekcjach ocenie podlegają błędy z podanych szeregów: u, ó, rz, ż, ch, h, wielkie i małe litery, pisownia łączna i rozdzielna;

- na kartkówkach i krótkich sprawdzianach ocenie podlega zawartość merytoryczna i poprawność językowa, nie obniża się stopnia za ortografię.

***12.** Dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb dziecka, u którego stwierdzono specyficzne trudności w nauce pod postacią **dysleksji**.

- uczniowie z trudnościami w czytaniu są odpytywani z czytania i recytacji na forum klasy;

- każdy nauczyciel, który ma możliwość obserwowania postępów ucznia na lekcjach, ocenia go indywidualnie, uwzględniając pracę dziecka (lub jej brak) nad przezwyciężeniem trudności.

***13.** Dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb dziecka, u którego stwierdzono specyficzne trudności w nauce pod postacią **dysgrafii**

- uczniowie piszą prace odręcznie;

- wydruki komputerowe są dopuszczalne jedynie w porozumieniu z nauczycielem, gdy ten wyrazi zgodę; kwestię taką należy ustalać w odniesieniu do konkretnego wypracowania; umowa nauczyciela z uczniem ma charakter jednorazowy;

- w pracach, w których przewiduje się kryterium **estetyka**, oceniana jest czytelność (możliwość odczytania przez nauczyciela zapisów).

Opracował Zespół Przedmiotowo – Metodyczny